

Черкаси
Cherkasy

УКР
ЯКУ

ФРЕГАТ

Шановні пані та панове!

З приємністю представляємо вам Черкаси – перлину в серці України. Потужний виробничий та кадровий потенціал, динамічна економіка, яка базується на сучасних галузях промислового виробництва, вигідне географічне розташування, рекреаційно-туристичні ресурси та історико-культурні надбання обумовлюють високу цікавість та інвестиційну привабливість міста.

З кожним роком у місті зростає ділова активність та розширюються міжнародні зв'язки. Впроваджуються найрізноманітніші партнерські програми з іншими містами та організаціями України і всього світу у сферах промисловості, бізнесу, екології, енергоефективності, безпеки, здоров'я, освіти, права та громадського сектору.

Інвестиційна політика Черкас базується на чітко визначеному партнерстві державного та приватного секторів, на стимулюванні підприємницької та громадської активності міської спільноти. Єдиним критерієм, за яким ми радо ділимося своїми ресурсами та можливостями, окрім вигід для наших партнерів, це користь для громади міста Черкаси, а саме: для розвитку рівня та умов життя наших громадян, для можливості самореалізації кожної особистості.

Місто шукає своє гідне місце серед інших міст країни та світу. Тож ми відкриті для найрізноманітніших пропозицій та взаємовигідної співпраці. Та й просто будемо раді вітати вас і ваших друзів чи колег на черкаській землі для відпочинку та спілкування!

Черкаси розташовані в самому центрі України, на високому правому березі Дніпра.

Тут ріка має ширину більше 11 км, адже саме тут створено Кременчуцьке водосховище, яке ще називають Черкаським морем.

Місто потопає в зелені, а з північно-західного боку місто оточує найбільший в Україні сосновий масив природнього походження. Вікові ліси у поєднанні з дніпровськими берегами, пляжами, водою та островами утворили гарні краєвиди та унікальний клімат, що сприяє оздоровленню та відпочинку як місцевих мешканців, так і гостей міста. Тут багато санаторно-лікувальних закладів та баз відпочинку. Ще з XIX ст. багато відомих людей України полюбили відпочивати саме в Черкасах.

Черкаси є адміністративним центром Черкаської області, переважно аграрної спрямованості. В самому місті розвинуті: машинобудування, хімічна, легка, харчова, деревопереробна промисловості, будівництво та торгівля. В останній час стрімко розвиваються ІТ-галузь та творчі бізнеси.

Будучи географічним центром України місто перетинають автомобільні, водні, повітряні та залізничні магістралі. Це надає місту реальні перспективи розвитку у потужний транспортний та логістичний центр.

Місто розташовано на 7759 га землі та поділяється на два міських райони: Соснівський і Придніпровський. Досить значну частину забудови міста складають приватні садиби. Розвивається і багатоповерхова житлова забудова. В основному місто забудовано квадратно-гніздовим способом за містобудівним планом 1815р. з рівними вулицями та чіткими кварталами, що сприяє простій навігації та досить легкому орієнтуванню в місті.

Черкаська громада налічує близько 265 тис. осіб. За національним складом, більшість населення міста становлять українці, є невеликі групи інших національностей. Найбільший та найцінніший ресурс міста - це активні, творчі і талановиті громадяни.

День міста Черкаси традиційно святкують у третю неділю вересня.

Черкаси – перлина в серці України

Перша письмова згадка про Черкаси датується 1305 роком, з якого офіційно ведеться відлік віку міста.

З XIV ст. місто формується як центр Черкаського староства Литовсько - Руського князівства та осередок українського козацтва (Дахнівська Січ).

Місто мало власну фортецю, яка в різні часи захоплювалась то поляками то татарами то українськими повстанцями, від чого декілька разів руйнувалась, відновлювалась та перебудовувалась. Нажаль на цей час від фортеці нічого не залишилось. Під час Другої світової війни місто було майже повністю зруйновано. Історія міста така ж складна, трагічна та героїчна, як і історія всієї України.

Назва міста за найімовірнішою версією походить від осілих на цій місцині перших козаків – черкасів. Згодом сусідні народи: росіяни та татари часто називали всіх українців черкасами.

В XIX та XX століттях Черкаси формуються як промислове місто, де спочатку було розташовано багато підприємств з переробки аграрної продукції. В середині XX століття місто розвиває хімічну промисловість і в 1954 Черкаси стають адміністративним центром сформованої тоді Черкаської області.

Історична довідка

Територія сучасного міста як місце проживання людей відома віддавна. Так, вона перебувала в зоні стійкої залюдненості і господарської діяльності первісної людини вже в пізньому палеоліті (40-10 тисяч років тому). Тут виявлено 22 археологічні пам'ятки: поселення доби мезоліту, знахідки доби неоліту, дві групи курганів з 9 насипами, поселення і могильник бронзової доби, чотири городища та сім поселень зарубинецької культури, два поселення та могильник черняхівської культури, два поселення ранніх слов'ян, городище XIII-XIV ст.ст., поселення та два городища XIV–XVII ст.ст. та інші.

Економічний потенціал

Структура економіки міста Черкаси є розгалуженою та має достатній рівень диверсифікації за видами економічної діяльності й за основними підприємствами.

При цьому, наявна певна залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних промислових підприємств. Основними платниками обов'язкових платежів до міського бюджету є підприємства промисловості (харчова та хімічна промисловість, машинобудування, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, забір, очищення та постачання води), транспорту та зв'язку.

Черкаси - один з важливих промислових центрів України, отже для міста характерною є певна залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств. При цьому, для міста характерним є помірний рівень концентрації ринку праці міста як за основними галузями, так і за найбільшими роботодавцями.

Економіка міста має індустріальний характер і її визначальними особливостями є: значний виробничий потенціал, потужний машинобудівний комплекс, конкурентно-спроможні легка і харчова промисловість, розвинена туристично-рекреаційна та курортна інфраструктури, значний науково-освітній та кадровий потенціал. Місто шукає інвесторів в різноманітних галузях та сприяє освоєнню їх інвестицій в економіці міста, регіону, країни.

У місті
сконцентровано
220
понад
значних
промислових
підприємств

Зростаючий вплив на розвиток економіки міста має діяльність малого бізнесу, що при підтримці міської влади поглиблює диференціацію надходжень до бюджету. У місті Черкаси здійснюють діяльність 15214 підприємців – фізичних осіб, у яких працюють 11515 найманих працівників. Кількість зайнятих працівників (разом з фізичними особами – підприємцями) 26729 осіб.

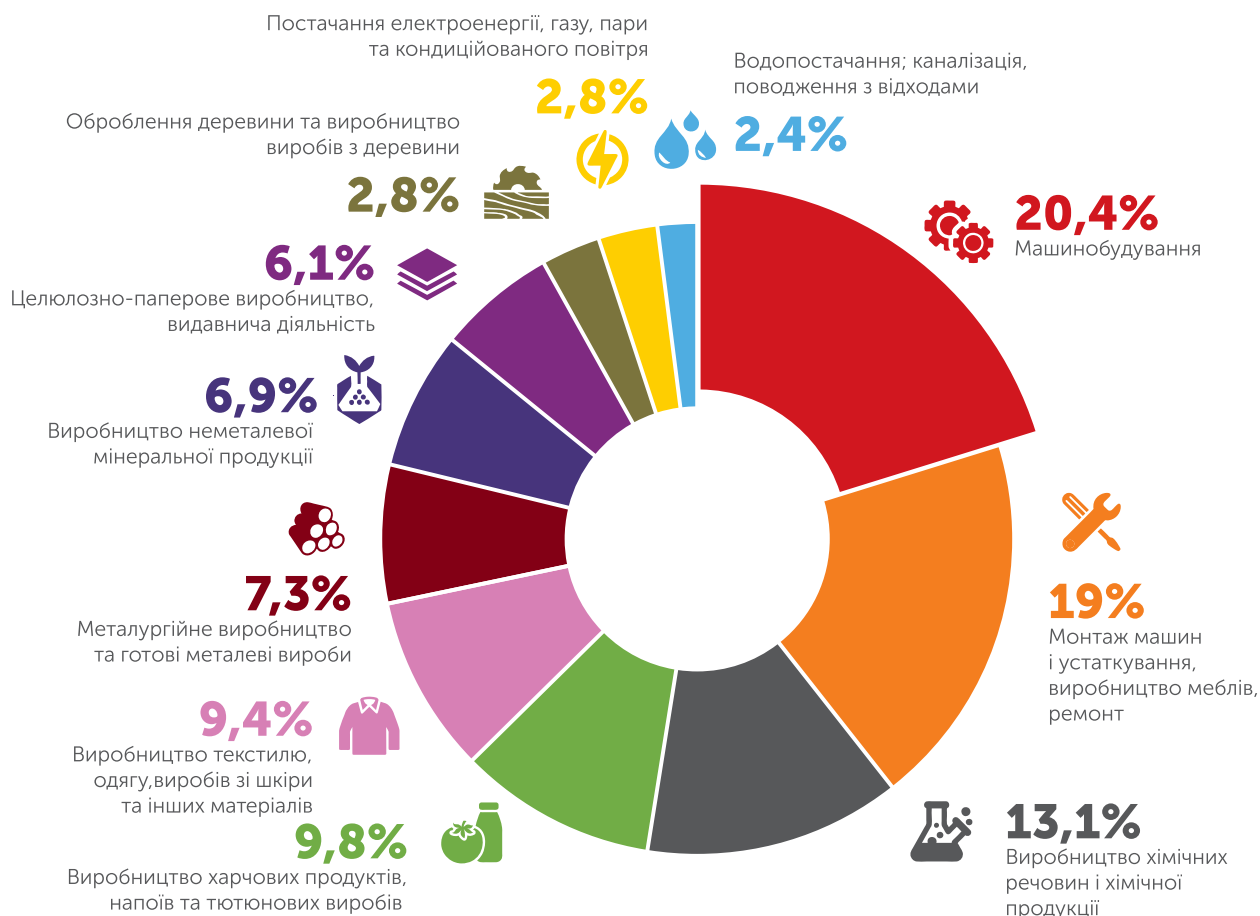
В місті працює біля 4 тисяч малих підприємств, на яких зайнято біля 20 000 працівників.

Питома вага продукції, виробленої малими підприємствами, в загальному обсязі виробництва підприємств – юридичних осіб складає 30,1%.

У всіх сферах економічної діяльності міста задіяні понад 81 тис. осіб.

Об'єм внутрішнього ринку міста Черкаси становить:
43667,114 млн.грн.

Структура промисловості міста

Підприємства
Черкас
здійснюють товарні
операції
з партнерами із

98
країн світу

Структура експорту підприємств м. Черкаси

 Словаччина - 18,7%	 Молдова - 6,1%
 Нідерланди - 13,1%	 Литва - 4,8%
 Румунія - 11,1%	 Казахстан - 3,8%
 Польща - 10,4%	 Угорщина - 3,1%

Зовнішня торгівля

Експорт товарів та послуг здійснюється у 92 країни з обсягом до \$209 млн., імпорт - з 53 країн з обсягом до \$343 млн.

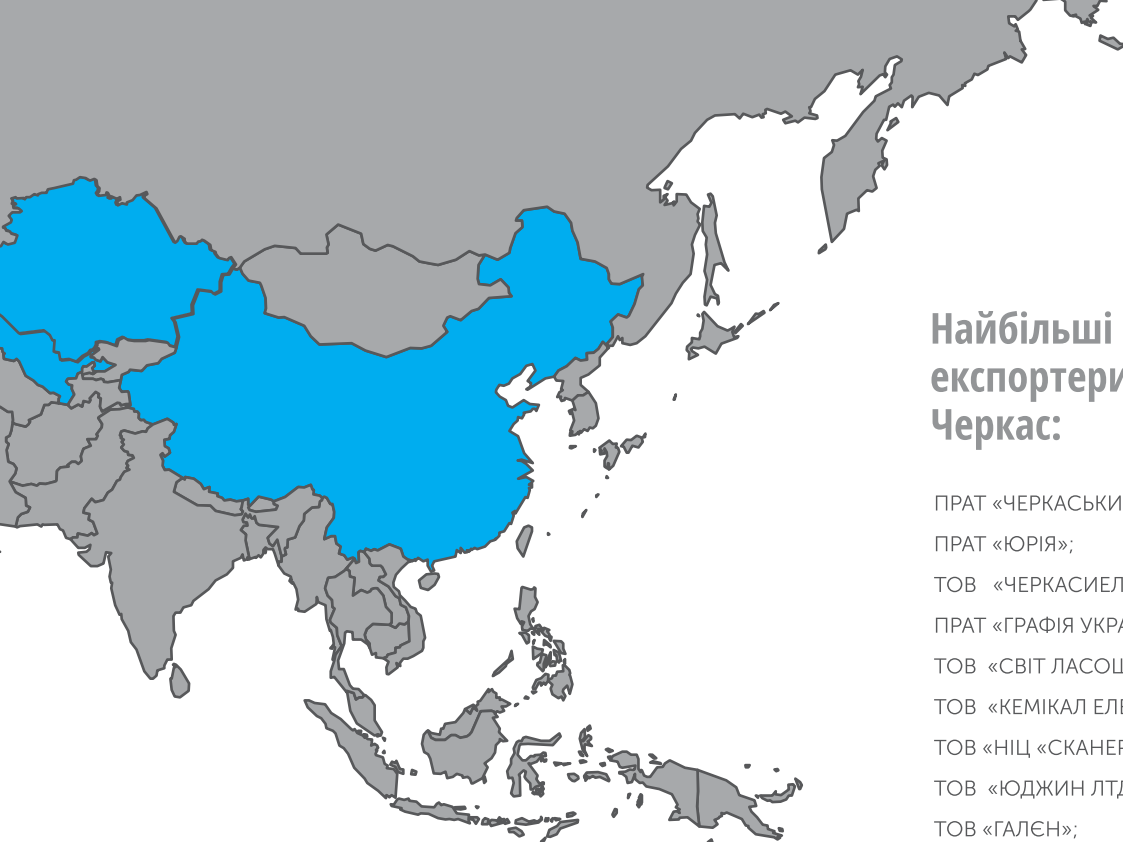
Структура зовнішньої торгівлі диверсифікована як за групами товарів, так і за країнами.

Щорічно розширюється географія експорту та імпорту товарів, послуг, що здійснюються підприємствами Черкас.

Зовнішньоторговельні товарні операції підприємства Черкас здійснюють з партнерами з 98 країн світу.

Експортували товари 168 підприємств міста, імпортували - 296.

**Імпорт
\$343 млн.**

Найбільші експортери Черкас:

ПРАТ «ЧЕРКАСЬКИЙ ШОВКОВИЙ КОМБІНАТ»;
 ПРАТ «ЮРІЯ»;
 ТОВ «ЧЕРКАСИЕЛЕВАТОРМАШ»;
 ПРАТ «ГРАФІЯ УКРАЇНА»;
 ТОВ «СВІТ ЛАСОЩІВ»;
 ТОВ «КЕМІКАЛ ЕЛЕМЕНТС ЮКРЕЙН»;
 ТОВ «НІЦ «СКАНЕР»»;
 ТОВ «ЮДЖИН ЛТД»;
 ТОВ «ГАЛЄН»;
 ТОВ «АЛЬФА - ЕТЕКС»;
 ТОВ «МАНЕЖ»;
 ТОВ «АЛЬТЕРА АЦТЕКА МІЛІНГ УКРАЇНА»;
 ПРАТ «ФРАУ МАРТА»;
 ТОВ «ММ ПЕКЕДЖІНГ УКРАЇНА»;
 ТОВ «КАНСАЙ ХЕЛІОС УКРАЇНА»;
 ТОВ «УКРАВІТ САЙЕНС ПАРК»;
 ТОВ «ЗАВОД ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ «ТЕХНО»»;
 ТОВ «АГРОФІРМА «ПОЛЕ»»;
 ТОВ «ЧЕРКАСЬКИЙ ЗАВОД АВТОХІМІЇ»;
 ПАТ «ЧЕРКАСЬКИЙ АВТОБУС»
 ПП «ВИРОБНИЧО-ТЕХНОЛОГІЧНА КОМЕРЦІЙНА ФІРМА «ЛЕСЯ»»

Основні групи товарів, що імпортуються:

- пластмаси та полімери 15,3%;
- машини та механізми 13,9%;
- палива мінеральні - 9,6%;
- добрива - 8,8%;
- транспортні засоби - 8,8%;
- органічні хімічні сполуки 8,8%;
- текстиль - 8,4%;
- папір та картон - 1,9%;

Основні групи товарів, що експортуються:

- зернові культури - 30,7%;
- вироби з деревини - 11,3%;
- жири та олії - 10,0%;
- борошномельна продукція - 6,9%;
- машини та механізми - 5,1%;
- добрива - 4,9%;
- насіння і плоди олійних - 4,4%;
- готові харчові продукти - 3,6%;

Експорт
\$209 млн.

Внутрішня торгівля

Черкаси добре забезпечені закладами торгівлі, ресторанного господарства, а також закладами з надання побутових послуг.

В останні роки все більше з'являється комплексних торгово-розважальних центрів, в яких у межах однієї споруди знаходяться десятки різноманітних магазинів, кінотеатри, кафе і ресторани, дитячі майданчики, ігрові зали, салони і перукарні, тощо. З найбільших в Черкасах це: «Любава», «Depot», «Дніпро-Плаза», «Плазма», «Хрещатик-Сіті».

Підприємствами міста: ПРАТ «Юрія», ТОВ «Черкасихліб ТД», ТОВ «Світ ласощів» та ТМ «Наша ряба», ТМ «Рибна крамниця», ТМ «Українські ковбаси» на території міста організовано мережу фірмової торгівлі.

Щороку в місті організовуються ярмарки з продажу сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки.

Обсяги
роздрібного
товарообороту

понад

5 940
млн. гривень

Торгівельну мережу міста в продуктовому сегменті сьогодні представляють такі потужні торгівельні структури,

як: «Делікат», «Велика Кишеня», «АТБ-Маркет», «Сільпо», «Файно Маркет», Делві, Малина, «Прем'єр», «Еко-Маркет», «Моллі», «Фора», супермаркет «Vdalo».

В сегменті промислових товарів мережу утворюють такі торгові підприємства:

«Фокстрот», «Комфі», «Алло», «Цитрус», «МОУО», «Брейн», гіпермаркет «Епіцентр» та інші.

Деякі з наведених підприємств є представниками глобальних чи всеукраїнських мереж, а деякі є суто місцевими мережами.

400

магазинів

з реалізації товарів

загальна торгова
площа

78 651 м²

320

**закладів
харчування**

7 000 місць

750

**підприємств
сфери послуг**

Інвестиції та інновації

Політика міської влади спрямована на створення сприятливого інституційного та економічного середовища для залучення капіталу.

Розвиток промисловості, попит на нерухомість та відновлення інфраструктури Черкас виступають основними чинниками збільшення капіталовкладень в економіку міста.

Поліпшення інженерної та соціальної інфраструктури є одним з пріоритетних завдань міської влади Черкас.

Фінансування видатків на інфраструктуру та енергозбереження здійснюється в основному за рахунок міського бюджету, коштів комунальних підприємств та кредитних коштів.

Черкаси мають достатньо розвинений промисловий комплекс та потенціал для підготовки привабливих пропозицій для інвесторів.

Місто може розвивати традиційні для себе галузі хімічної, харчової, легкої, машинобудівної промисловостей, будівництва, транспорту та логістики, де вже залучені кошти інвесторів.

Прямі іноземні інвестиції з 30 країн:

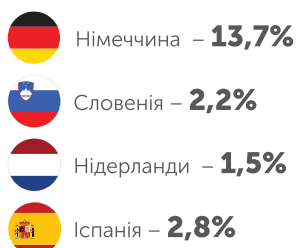
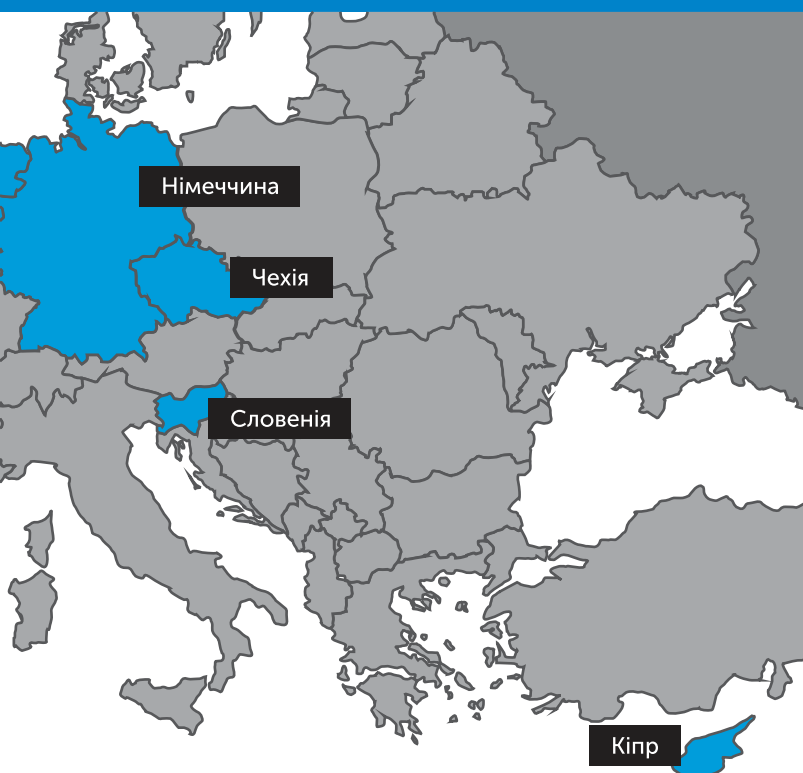
 Кіпр – **48,5%**

 Чехія – **19%**

на 110 підприємств
Черкас залучено

\$106

МЛН.
прямих
іноземних
інвестицій

За сприяння міської влади в Черкаси в останні роки прийшли декілька потужних інвесторів, які започаткували роботу ряду нових підприємств або зробили реконструкцію існуючих:

Фабрика агрохімікатів УКРАВІТ САЙЕНС ПАРК

провідний виробник засобів захисту рослин та комплексних висококонцентрованих рідких добрив. На підприємстві відкрито науково-дослідний «Інститут здоров'я рослини» - єдиний в Україні та найближчому зарубіжжі.

Завод компанії МЕТАЛ ІНВЕСТ

Компанія Метал Інвест інвестувала в завод гарячого цинкування металевих виробів понад 100 млн. грн. Виробничі площі займають 5000 м².

Завод хімічних реактивів CHEMICAL ELEMENTS UKRAINE

виробляє до 3 тисяч тон продукції на рік, 70% якої експортується.

Завод «АЛЬТЕРА АЦТЕКА МІЛІНГ УКРАЇНА» входить до складу групи компаній «ГРУМА» (Мексика) – світового лідера у виробництві продуктів з кукурудзи, виробляє кукурудзяне борошно та крупу.

Завод теплоізоляційних матеріалів «ТЕХНО» є першим в Україні виробником негорючої теплоізоляції на основі кам'яної вати для будівельної галузі.

Завод з виробництва картонного пакування «ММ ПЕКЕНДЖІНГ УКРАЇНА» входить до складу концерну «ММ Group» (Австрія) – одного з лідерів у виробництві картону.

Лакофарбовий завод ТОВ КАНСАЙ ХЕЛІОС УКРАЇНА входить до складу корпорації «HELIOS GROUP» (Словенія) – одного з найбільших в Європі виробників лакофарбової продукції.

Щорічно у Черкасах усіма видами транспорту перевозиться:

1520

ТИС. ТОНН
вантажів

66

МЛН.
пасажирів

Черкаси – логістичний центр України

Зовнішнє сполучення

Завдяки місцю розташування Черкас в Центрі України, місто має реальні перспективи стати великим логістичним центром черкаського регіону та України.

Аеропорт

На західній околиці міста розташований міжнародний аеропорт «Черкаси», посадкова смуга якого посідає одне з провідних місць в Україні за спроможністю прийняти різні типи літаків.

Аеропорт може приймати будь-які типи літаків, від пасажирських до вантажних масою до 190 тонн.

Аеропорт оснащений для проходження митних, прикордонних і карантинних процедур.

Залізниця

Містом, дамбою та мостом через Кременчуцьке водосховище, проходить залізниця що є стратегічним об'єктом державного значення.

У Черкасах функціонує залізничний вокзал, з якого здійснюється регулярне сполучення з містами України та найближчим (30км) великим залізничним вузлом – станцією ім.Тараса Шевченка.

До великих промислових підприємств прокладені додаткові залізничні колії для вивезення продукції.

Міський транспорт

Громадський транспорт міста представлений міськими автобусами та екологічно чистим транспортом – тролейбусами. 66 млн. пасажирів.

Тролейбусний парк має як старі, так і нові моделі тролейбусів. Загальна протяжність контактної мережі в м. Черкаси становить 127,2 км.

Маршрутні таксі представлені переважно автобусами марки «Атаман», «Богдан», «Еталон» та «ПАЗ». Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі становить 321,5 км.

Водне сполучення

У зв'язку з вигідним розташуванням на березі Кременчуцького водосховища, місто має річковий вокзал та потужний вантажний річковий порт, що обробляє контейнерні та сипучі вантажі. Порт може приймати самохідні вантажні трюмні судна типу «річка-море» та річкові судна вантажопідйомністю 3 тис. тонн та до 2 тис. тонн відповідно. Причал довжиною 128 метрів розрахований на прийом 3 суден.

Черкаси – є одним з найбільших портів на Дніпрі.

Головна річкова судноплавна артерія, що проходить територією України з півночі на південь, по суті, є водною частиною міжнародного транспортного коридору № 9.

Автосполучення

Через місто пролягають автошляхи загальнодержавного та регіонального значення.

Заплановано будівництво другої частини коридору «Схід-Захід» - дороги Київ-Черкаси-Дніпро.

У перспективі Дніпро разом з Дніпро-Бузьким каналом, Бугом і Віслою з однієї сторони, в поєднанні з Західною Двіною та Даугавою — з іншої, може стати економічно вигідним водним коридором між Чорним та Балтійським морями.

Відповідно і зростає потенціал потужного порту на Дніпрі.

Енергозбереження

Черкаси є членом Асоціації енергоефективних міст України та підписантом Угоди мерів.

Угода ініційована Європейською Комісією для об'єднання європейських місцевих органів влади в спільній боротьбі з глобальним потеплінням.

В рамках Угоди Черкаси впроваджують технології поновлювальних джерел енергії та інші енергоощадні заходи, як то: максимальна відмова від використання газу в опаленні житлових будинків та бюджетних установ, запровадження систем обліку та економії споживання води, електроенергії, тепла в бюджетних установах (280 муніципальних будівель).

В черкаських школах, дитячих садочках, лікарнях та інших бюджетних установах замінено старі вікна на нові склопакети, утеплено фасади будівель, а в деяких закладах встановлено індивідуальні теплові пункти, що дає змогу значно заощаджувати теплову енергію.

Індивідуальні теплові пункти почали встановлювати і в житлових будинках у Черкасах.

На двох котельнях міста встановлено енергоощадні сучасні котли, які дозволяють заощаджувати близько 15-20% газу.

У мікрорайоні Соснівка встановили біокотел, що працює на залишках деревини. Економічна ефективність біокотла на рік - 4 мільйони гривень.

завдяки проектам з
енергоощадження

**ЗМЕНШЕНО
ВИКОРИСТАННЯ
ПРИРОДНОГО
ГАЗУ
ДО 20%**

Комунальне підприємство «Черкаситеплокомуненерго»,

«Черкаситеплокомуненерго» - є лідером в Україні щодо модернізації системи теплопостачання, втілено проект з енергоощадження та зменшення використання природного газу на 18-20%.

Проект профінансовано Європейським банком реконструкції та розвитку. Після проведеної модернізації сім котельень підприємства працюють на біомасі, ще чотири котельні виробляють енергію з вторинних енергетичних ресурсів.

Комунальне підприємство «Черкасиводоканал»

За рахунок фінансування Світового банку, реалізовано інвестиційний проект «Модернізація водопровідних та каналізаційних насосних станцій».

Здійснено модернізацію каналізаційних і підкачувальних станцій, заміну старих насосів з низьким ККД на нові, що дозволяє заощаджувати електроенергію у середньому на 15%.

Екологія

В місті діє Програма «Екологія», затверджена рішенням Черкаської міської ради.

На виконання Програми виділяються кошти з міського цільового фонду охорони навколишнього природного середовища.

Черкаси – промислове місто, де серед машинобудівної, енергетичної, деревообробної та інших екологічно-небезпечних галузей першість посідає хімічна. Однак місту вдається утримувати стабільний екологічний стан та навіть покращувати його. Спостереження за станом забрудненості атмосферного повітря, радіаційним станом у місті ведеться Черкаським обласним центром гідрометеорології.

Запроваджено нову систему збору небезпечних відходів: батарейок, акумуляторів від телефонів і фотоапаратів, люмінесцентних та енергозберігаючих ламп. Їх збирають безкоштовно у 24 визначених точках у різних мікрорайонах міста. Для цього виставлено спеціальні контейнери.

27%
території міста
займають зелені
насадження
площею 2,1 тис. га

Погодні умови

Середньорічна температура повітря в місті становить +7,7 °С, мінімальна вона у січні (-5,9 °С), максимальна — у липні (+19,8 °С). Найнижча пересічна температура повітря в січні (-16,6 °С) зафіксована в 1963 році, найвища (+1,6 °С) — в 2007. Такі ж піки для липня становлять відповідно — найнижчий +17,6 °С (1978 і 1979 роки), а найвищий +25,8 °С (1936).

У середньому за рік у Черкасах випадає 517 мм атмосферних опадів, найменше — у березні та жовтні, найбільше — у липні. Крім того взимку в Черкасах зазвичай випадає сніг, однак значної висоти сніговий покрив сягає не часто.

Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 76 %, мінімальна вона у травні (64 %), максимальна ж — у грудні (87 %).

Найменша хмарність спостерігається у серпні, найбільша — у грудні.

У Черкасах переважають вітри, що дмуть з північного заходу. Пересічна швидкість вітру в січні становить 4,5 м/с, у липні — 3,1 м/с.

У ґрунтовому покриві міста переважають чорноземи типові та чорноземи сильно регродовані.

В місті наявні середньо суглинкові ґрунти. Багате місто на пісок річковий.

Основним джерелом водопостачання міста Черкаси є річка Дніпро. Ширина Дніпра в межах міста 9 – 13 км.

Течія - з північного заходу на південний схід. Взимку Дніпро замерзає зазвичай після 20 - денної температури нижче 0°С. Замерзання починається з півночі, а скресання льодового покриву — з півдня. Завдяки цьому затори криги та спричинені ними повені на Дніпрі трапляються рідко. Крига на Дніпрі в районі Черкас з'являється зазвичай у третій декаді грудня, а скресає — у третій декаді березня.

Парки міста

Місто dbає про озеленення своїх вулиць та постійно висаджує нові дерева, кущі та квіти, що не тільки прикрашає місто, а й робить його чистішим та свіжішим.

Величезне рекреаційне значення для міста має Сосновий бір, що безпосередньо межує з Черкасами, – найбільший в Україні сосновий масив природного походження. Він служить місцем відпочинку для мешканців Черкас та гостей міста. В лісовому масиві знаходяться декілька санаторно-лікувальних баз та центрів відпочинку.

В межах міста налічується 32 об'єкти природно-заповідного фонду загальною площею 203,2 га..

Багато з них є парками – пам'ятками садово-паркового мистецтва, як то: «Сосновий бір», «Долина троянд», парки «Хіміків» та «Перемоги». В місті є також дендропарки, ландшафтні насадження та ботанічні пам'ятки. Всього разом об'єкти благоустрою міста займають площу у 211,7 га.

32
об'єкти
природно-
заповідного
фонду

Туризм та розваги

Унікальна природа та розташування Черкас створюють благодатні умови для функціонування та розвитку туризму.

Основні природні ресурси:

- Великі лісові масиви, лісо-парки в межах та на околицях міста;
- Ріка Дніпро та Кременчуцьке водосховище;
- Унікальна берегова смуга з широкими та довгими пляжами вздовж всього міста;
- Мальовничі ландшафтні краєвиди та заповідні парки навколишніх місцин.

ширина
Дніпра
в межах
міста
до **13** км.

Цікавинки

За містом функціонує спорт-готель «Селена» з тенісними кортами, пристанню для яхт і кафе-терів, елітними бунгало і недорогим хостелом.

В санаторно-курортній зоні, в сосновому лісі у передмісті Черкас діє готель «Україна».

У центрі Черкас, поряд з найцікавішими пам'ятками міста, розташовані готелі: «Оптима Черкаси», «Черкаси Палац», «Дніпро», «Центральний».

Зведений 2002 року у Першотравневому парку Свято-Михайлівський собор, побудований у візантійському стилі, став найбільшим собором в Україні.

Поруч зі храмом триває будівництво найвищої в Україні дзвіниці заввишки 130 метрів.

На дніпровських схилах розташований єдиний в Україні буддистський храм «Білий Лотос» як копія знаменитого храму в Лаосі, із фігурами двох давніх воїнів при вході, привезеними із Тибету. Окрім екскурсії по храму, вихованці буддистської общини «Білий лотос» продемонструють туристам філігранну техніку школи кунг-фу Ша-Фут-Фань (школа п'яти бойових котів).

В місті діє та активно розвивається Черкаський міський зоологічний парк загальнодержавного значення.

Площа зоопарку складає 4,37 га. На сьогодні колекція зоопарку нараховує понад 250 видів тварин з різних куточків нашої планети.

Спеціалізація Черкаського зоопарку: тварини тераріумної групи та тварини лісової і лісостепової зон фауни України. На території зоопарку працюють такі комплекси: «Мадагаскар», «Земля ведмедів і вовків», «Акватераріум», «Папуги», «Експозиція пеліканів» та ін.

Фестивалі

У Черкасах щороку проводиться велика кількість фестивалів:

«Трипільські зорі» - це щорічний етнофестиваль, що проходить влітку у Долині троянд.

Черкаські джазові дні - чудова нагода для всіх охочих послухати музику та зарядитися оптимізмом і гарним настроєм на весь рік.

Кулінарний фестиваль «Черкаська смакота» приурочений до Дня Незалежності України. До послуг гостей фестивалю «столи достатку» від рестораторів міста.

Черкаський Різдвяний мистецький фестиваль «Різдвяна коляда». Впродовж двох днів на сцені лунають різдвяні пісні, колядки, вуличні розважальні програми, хода колядників, постановки вертепів.

Фольклорно-обрядове свято «Масляна». У програмі - народні гуляння, виставка-ярмарок робіт народних майстрів, випікання млинців, приготування каші, майстер-класи з народного мистецтва.

Міський фестиваль «Zelen fest». Відкриває парковий сезон у місті. Протягом дня: різноманітні дитячі атракції, конкурси, аніматори, концерт молодіжних рок гуртів.

«Купальські вечори» - виставка-ярмарок робіт народних майстрів, майстер-класи з народного мистецтва; вогняно-піротехнічне шоу; старовинний купальський обряд «Спалення Марени», стрибання пар через вогонь, пускання вінків на воду.

Черкаський фестиваль майстрів «Дивосвіт». Скульптори з різних куточків України працюють над тематичними скульптурами безпосередньо в одному з парків міста. Протягом місяця створюються об'єкти, які стають окрасою парків та скверів міста. Святкові програми на початку та на фініші фестивалю.

З 2003 року в передмісті Черкас проводиться **міжнародний байк-фестиваль «Тарасова Гора»**, який щорічно збирає в перші дні літа до кількох тисяч мотоциклістів з України, Росії та інших країн Європи. Це найчисельніший з мотофестивалів, які проводилися в Україні за останні роки.

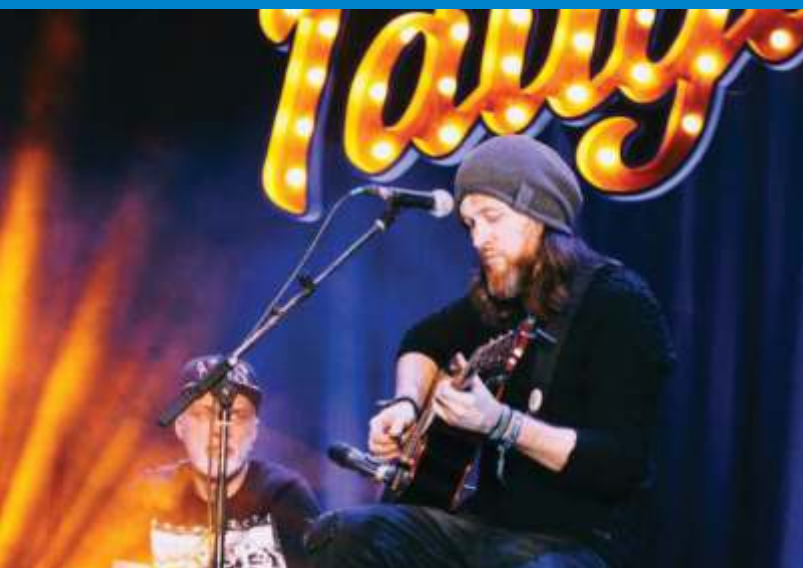
щороку в Черкасах
проводиться

близько **20**
фестивалів

Заклади харчування

У Черкасах велика кількість кафе і ресторанів з високим рівнем обслуговування і порівняно невисокими цінами.

Широко представлена українська, грузинська, японська, європейська кухня. Бажаючі перекусити навіть у найвіддаленіших куточках міста знайдуть затишні піцерії та паби.

Черкаський край

Черкаси – культурний та історичний центр Черкаського краю:

це батьківщина Тараса Шевченка – генія української культури та видатного письменника, поета і художника. Його вірші перекладені на 140 мов світу. В Черкасах знаходиться музей однієї книги – збірки віршів Шевченка «Кобзар»;

це батьківщина Богдана Хмельницького – видатного державного діяча, гетьмана України та лідера козаків. В 60 км. від Черкас розташована гетьманська столиця України часів Б. Хмельницького – м. Чигирин, де реконструйовано старовинні церкви, замки, резиденції часів козацької доби.

це козацький край, осередок вільного духу та спротиву чисельним загарбникам України. Тут розгортались визначальні в історії України події – національно-визвольна боротьба під приводом Хмельницького, селянське повстання «Коліїщина», Холодноярська республіка.

збірки віршів
Т. Шевченка

перекладено

на **140**

МОВ СВІТУ

Будучи обласним центром місто Черкаси об'єднує мережу туристичних місць області:

м. Канів – стародавнє українське містечко з мальовничими краєвидами, де розташовано меморіальний комплекс генію України Т.Г.Шевченко та інші історичні пам'ятки;

м. Чигирин – колишня гетьманська столиця Богдана Хмельницького, епосі якого і присвячені всі історичні та архітектурні пам'ятки міста;

Холодний Яр – величезна територія поміж міст Чигирин, Кам'янка та Сміла, що є як історико-культурним, так і природнім заповідником;

м. Умань – знамените давнє місто, яке відомо зараз на весь світ величезним парковим комплексом «Дендропарк Софіївка» та як місце паломництва єврейських хасидів на могилу єврейського праведника Реббе Нахмана;

м. Корсунь-Шевченківський, в якому знаходиться державний історико-культурний заповідник – захоплює неординарністю, адже спланований він шляхом використання мотивів первісного ландшафту. Безперечною окрасою заповідника є палацовий ансамбль Лопухіних-Демидових, розташований на мальовничому гранітному острові посеред річки Рось;

м. Кам'янка – музей Пушкіна і Чайковського, парк «Декабристів»;

Стрімко розвивається зелений туризм в невеликих містечках та селах Черкащини. Сплави на байдарках по річці Гірський Тікич та Рось. Веломаршрути по визначних місцях Черкащини.

Гірськолижний комплекс «Водяники» в однойменному селі. На схилах встановлені новітня чотирикрісельна канатна дорога і бугельний підйомник. Працюють траси як для початківців, так і для досвідчених лижників. Функціонує сноуборд парк з трьома лініями трамплінів і халфпайп.

Скелелазний район с. Буки (мальовничий гранітний каньйон на річці Гірський Тікич біля с. Буки входить до сотні найкрасивіших місць України та є одним із лідерів за оригінальністю і неповторністю);

Державний історико-культурний заповідник «Трипільська культура» – заповідник є єдиним на території країн Східної Європи заповідником однієї культури. Саме у с. Легедзиному Тальнівського району майже 6 тис. років тому набула поширення всесвітньо відома трипільська культура.

9 національних та державних історико-культурних і природних заповідників;

Стародавні храми та монастирі: Покровський Красногірський жіночий монастир (Золотоніський р-н), Свято-Миколаївський жіночий монастир в с. Лебедин (Шполянський р-н), Свято-Троїцький Мотронинський жіночий монастир в с. Мельники (Чигиринський р-н), Жаботинський Онуфрієвський чоловічий монастир в с. Чувівка (Черкаський р-н), Ірдинський Виноградський Свято-Успенський чоловічий монастир в с. М.Старосілля (Смілянський р-н), Іллінська церква в с. Суботів (Чигиринський р-н), Преображенська церква в с. Мошни (Черкаський р-н), Успенський собор в м. Канів;

в Черкасах

понад **80**
пам'яток
історії та
мистецтва

Культура та мистецтво

З Черкасами пов'язане життя і діяльність багатьох видатних діячів української історії і культури.

Місто неодноразово відвідував і написав тут ряд творів Тарас Шевченко; тут працювали відомий український поет і письменник Василь Симоненко, письменник Лесь Гомін; тут розквітла творчість артисток Ольги Павловської, Раїси Кириченко, художника Данила Нарбута та ін.

У різні часи в Черкасах бували письменники та поети І.С. Нечуй-Левицький, І.П. Котляревський, П.Г. Тичина, композитори П.І. Чайковський, С.С. Гулак-Артемівський, К.Г. Стеценко, художник І.С. Їжакевич та ін.

У сучасних Черкасах розгалужена мережа закладів культури:

Черкаський обласний академічний театр ім. Т.Г. Шевченка,

Черкаська обласна державна філармонія,

Черкаський обласний академічний театр ляльок.

Серед великої кількості професійних і самодіяльних творчих колективів популярністю користуються Черкаський академічний заслужений український народний хор, тріо бандуристок «Вербена», ансамбль народної музики «Росава» та ін.

В місті діють державні музейні заклади:

Черкаський обласний краєзнавчий музей;

Літературно-меморіальний музей Василя Симоненка;

музей «Кобзаря» Т.Г. Шевченка;

Черкаський обласний художній музей.

У Черкаському краєзнавчому музеї, який був відкритий в 1918 році, можна побачити прадавні скарби нашої землі, а в Черкаському художньому музеї є колекція експонатів краю, відділ скульптури і галерея живопису з картинами відомих художників.

Загалом в Черкасах існує понад 20 різноманітних музеїв.

Широкий різножанровий спектр шедеврів світового та національного мистецтва знаходить своє відображення у творчості Черкаського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка, який включив до діючого репертуару 28 вистав, з них 9 вистав для дітей.

Загальна освіта

Освіта Черкас сьогодні - це стабільна система з позитивним розвитком, що має значний потенціал.

За своїми обсягами і розгалуженістю вона досить коректно узгоджена з кількісними показниками населення міста та його потребами в освітніх послугах.

У місті функціонують заклади дошкільної, шкільної, та позашкільної освіти:

Дошкільні заклади. 53 дитячих садочки різного спрямування: загального розвитку, спеціалізовані, комбіновані, санаторні, в яких виховується більше 8 тис. дітей.

Шкільні заклади. У 41 загальноосвітній школі навчають більше 28 тис. дітей. 14 закладів орієнтовані на підтримку обдарованих дітей (3 гімназії, 2 ліцеї, колегіум «Берегиня», 8 спеціалізованих шкіл).

Заклади позашкілля. Міські та обласні центри дитячої та юнацької творчості, що об'єднують мережу закладів різного спрямування: 4 музичних школи, 3 художньо-мистецькі школи, біля 30 великих клубів та студій (ремісницьких, хореографічних, спортивних, пісенних, художніх, мистецьких, туристичних, краєзнавчих тощо), «Клуб юних моряків», десятки шкіл розвитку, сотні гуртків дитячої творчості та дозвілля.

у Черкасах
понад **130**
закладів
загальної
освіти

53

дитячі
садочки

>8 000 дітей

41

загальноосвітня
школа

>28 000 дітей

37

центрів творчості
та дозвілля

>7 000 дітей

Представники 21 загально-освітнього навчального закладу м. Черкас беруть участь у 64 міжнародних проектах та програмах:

- Програма «INTEL © Навчання для майбутнього»;
- «FLEX» – «Програма обміну майбутніх лідерів»;
- Проект «Розробка, запровадження і поширення міжнародних тренінгових курсів з питань Європейської інтеграції України»;
- Проект «Європейські студії в школах України».

Професійна освіта

Освіта Черкас сьогодні - це стабільна система з позитивним розвитком, що має значний потенціал.

Професійну освіту в Черкасах отримують студенти не тільки з міста, а також здобувачі освіти з Черкаської області та інших областей нашої держави.

Професійно-технічні заклади чисельністю 2150 студентів

В Черкасах функціонують 4 професійно-технічні навчальні заклади, які надають освітні послуги за різноманітними галузями праці: будівельники, слюсарі, електрики, водії, автослюсарі, продавці, кухарі, пекарі, кондитери, офіціанти та бармени, туристичні менеджери, адміністратори послуг, кравці, дизайнери (в т.ч. графіки, інтер'єрів, ландшафтів, моди), декоратори, перукарі, озеленювачі, садівники.

у Черкасах
навчається

понад

22000
студентів

6 закладів
вищої освіти

6 закладів
фахової передвищої освіти

4 заклади
професійно-технічної освіти

Заклади вищої освіти

чисельністю понад 16500 студентів

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (ЧНУ) — надає освіту за 47 спеціальностями, зокрема: біологія, економіка, історія та юриспруденція, математика, психологія, інформаційні технології, філологія, фізика, хімія, фізична культура.

Черкаський державний технологічний університет (ЧДТУ) — надає освіту у сферах фінансів, економіки, менеджменту, ІТ, приладо та машинобудування, будівництва, екології, хімії, радіо та електротехніки, дизайну, тощо.

Черкаська філія вищого навчального закладу Європейський університет - навчає спеціалістів за такими спеціальностями: економіка, облік і оподаткування, фінанси, банківська справа, менеджмент, комп'ютерні науки, садово-паркове господарство.

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля університету цивільного захисту України - готує рятувальників та пожежників.

Східноєвропейський університет економіки і менеджменту — випускає спеціалістів з економіки, обліку, маркетингу, права, ІТ, туризму, тощо.

Черкаська медична академія. Здійснює підготовку фахівців з сестринської, лікувальної, акушерської та медико-профілактичної справи, лабораторної діагностики, стоматології та фармації.

Заклади фахової передвищої освіти

чисельністю понад 3700 студентів

Черкаський художньо-технічний фаховий коледж. Готує спеціалістів з дизайну, архітектури, геодезії, ІТ, видавництва та поліграфії.

Черкаський державний бізнес-коледж. Відділення та кафедри: підприємництва та маркетингу, обліку та фінансів, інформаційних технологій, дизайну.

Черкаський фаховий коледж харчових технологій та бізнесу. Готує спеціалістів таких профілів: технологів, бухгалтерів, товаровзнавців-комерсантів, соціальних працівників, фахівців з туристичного обслуговування.

Черкаський кооперативний економіко-правовий фаховий коледж Полтавського університету економіки і торгівлі. Випускає спеціалістів фінансової, банківської та страхової діяльності, права, підприємництва та торгівлі, харчової промисловості та готельно-ресторанної справи.

Черкаський політехнічний фаховий коледж. Готує спеціалістів: економіки і підприємництва; ІТ, машинобудування; енергетики (в т.ч. аграрного виробництва); транспорту, тощо.

Черкаський музичний фаховий коледж ім. С.С. Гулака-Артемівського. Випускає фахівців за спеціалізаціями: оркестрові, струнні, духові та ударні інструменти, народні інструменти, фортепіано, теорія музики, музичне мистецтво.

щороку в Черкасах
проводяться
понад
200
спортивних
заходів

Професійний спорт

Черкаси – спортивне місто, яке постійно розвиває профільну інфраструктуру та розбудовує мережу спортивних об'єктів.

В місті Черкаси найбільш масовими та пріоритетними видами спорту є футбол, баскетбол, волейбол, фехтування, стрільба кульова, дзюдо, морські багатоборства, триатлон, шахи, кікбоксинг та інші.

Щороку в Черкасах проводяться понад 200 спортивних заходів, спартакіад, змагань, турнірів, в яких беруть участь до 10 тисяч дітей, молоді та дорослого населення міста й гостей.

На теренах Черкас зросло багато видатних спортсменів, які досягли звань майстрів спорту та чемпіонських титулів України та світу.

Основні спортивні споруди міста:

Центральний міський стадіон - головний багатофункціональний стадіон у місті, вміщує 10320 глядачів. На території стадіону розміщено спортивні будівлі іншого напрямку: критий басейн, критий льодовий каток, міні-поля, тенісні корти та майданчики.

Спортивний комплекс «Будівельник» відповідає вимогам для проведення змагань міжнародного рівня, має статус бази олімпійської та параолімпійської підготовки. Тут проводяться міжнародні турніри з баскетболу, професійного боксу, чемпіонат області з міні-футболу серед ветеранів, танцювальний фестиваль «Танцюючий листопад», Кубок міста серед школярів «Ігри чемпіонів», Матч всіх зірок УБЛ з баскетболу, фінал першості аматорської ліги України з волейболу, чемпіонат України з греко-римської боротьби, ігри Європейської юнацької ліги з баскетболу тощо.

Черкаський крейсерський яхт-клуб «Парус» є другим в Україні за кількістю спортивних суден. На його базі неодноразово проводилися Чемпіонати України з вітрильних перегонів на крейсерсько-спортивних яхтах, чемпіонати СНД з вітрильних перегонів на надувних катамаранах.

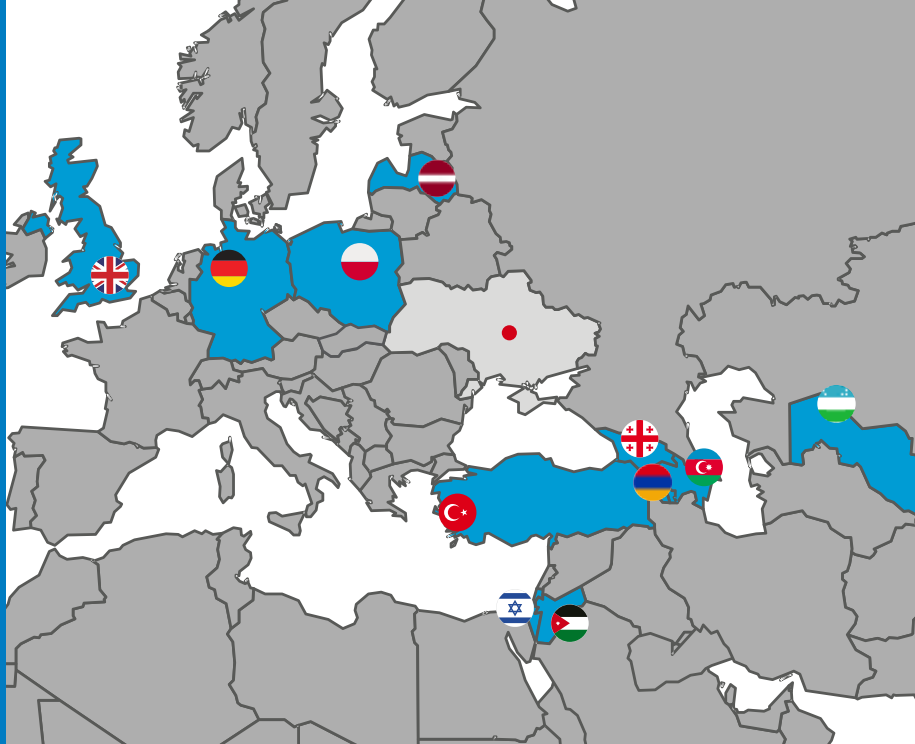
Кінно-спортивний клуб та декілька фізкультурно-спортивних товариства і фізкультурно-оздоровчих комплекси з власними базами.

11 дитячо-юнацьких спортивних шкіл за 30 напрямками командних та персональних видів спорту, де працює до 200 тренерів-викладачів.

Біля 30 тренажерних залів, фітнес-центрів та спортивно-танцювальних студій.

Черкаси
співпрацюють

з 14 містами побратимами

Міжнародна співпраця

*Між Черкасами та ще
14 містами та регіонами
в різних країнах світу
підписані угоди про співпрацю
та встановлення дружніх
побратимських зв'язків*

Між ними триває обмін досвідом у багатьох сферах – це і культура, освіта, туризм, охорона здоров'я, економіка та в галузі енергозбереження.

За співпрацю з іноземними партнерами Черкаси двічі відзначала Парламентська Асамблея Ради Європи в рамках щорічного конкурсу «Приз Європи» (ix, загалом, 4).
У 2013 році – Європейським дипломом, а в 2016-ому Прапором Честі.

м. Білефельд Німеччина

Під час візиту до німецького міста Білефельд 11 травня 2023 року міський голова Черкас та бургомістр Білефельда підписали угоду про встановлення солідарного партнерства та майбутньої співпраці. Документ передбачає зміцнення економічних, наукових і технічних, культурних зв'язків між громадами міст.

Район Штайнфурт Німеччина

Місто Черкаси підписало угоду про встановлення солідарного партнерства із районом Штайнфурт (Німеччина). Цим закріпили дружні відносини, які склалися між Черкасами та Штайнфуртом. Угода була підписана 9 травня 2024 р. в Києві у рамках проведення Другого міжнародного саміту міст та регіонів.

м. Валмієра Латвія

Підписання угоди про співпрацю між містами Черкаси та Валмієра відбулося в межах відзначення Дня міста Валмієра. Угоду про встановлення співробітництва між містами підписано 22 липня 2022 року, за участю Надзвичайного і Повноважного Посла України в Латвії.

м. Кушадаси Туреччина

У листопаді 2018 року відбувся офіційний візит делегації Черкас до турецького міста Кушадаси. Черкаська делегація, взяла участь у відзначенні 95-ої річниці заснування Турецької Республіки. Угоду про встановлення побратимських відносин між двома містами підписано 19 березня 2019 року.

м. Мадаба Йорданія

2011 року підписано угоду про співпрацю між Черкасами та Мадабою, що передбачає співпрацю міст у різних напрямках: від туристичної сфери до обміну досвідом в галузі енергетики, економіки, промисловості, охорони здоров'я, культури.

м. Бидгощ Польща

17 вересня 2000 року підписано угоду про співробітництво між м. Черкаси та м.Бидгощ, Республіка Польща. Регулярно відбувається обмін творчими колективами, групами художників, черкаські підприємці брали участь у виставках-ярмарках Бидгоща.

м. Ечміадзин Вірменія

Угоду про встановлення побратимських відносин та співпрацю підписано 8 жовтня 2021 року під час візиту міського голови Черкас до м. Ечміадзина. Підписання угоди дасть поштовх для втілення спільних перспективних проектів.

м. Фергана Узбекистан

Підписання угоди про співпрацю між Черкасами та Ферганою відбулося в межах відзначення Дня міста Черкаси, 14 вересня 2019 року. Угода передбачає розвиток співпраці у сфері розвитку економіки, розширення співпраці бізнесу, туризму, ЖКК, енергозбереження та розвитку альтернативних джерел енергії, охорони здоров'я, реалізації освітніх та культурних проектів та обмінів.

м. Малмсбері Великобританія

У Черкаській міській раді 23 серпня 2024р. відбулося онлайн-підписання Угоди про встановлення дружніх відносин та співпрацю з англійським містом Малмсбері.

м. Сумгаїт Азербайджан

З метою розвитку дружби та співробітництва між народами Азербайджанської Республіки та України, зміцнення економічних зв'язків 3 вересня 2003 р. була підписана безстрокова угода про відновлення дружніх побратимських зв'язків між містами Сумгаїт та Черкаси.

м. Руставі Грузія

2012 року підписано угоду про встановлення побратимських відносин та співпраці між містами Черкаси та Руставі. Досягнуто домовленості щодо розвитку співробітництва в економічній галузі, туризмі, у сфері культури.

м. Петах Тіква Ізраїль

Угода про співпрацю між містами підписана 16 квітня 2010 року. У квітні 2011 року делегація міста Черкаси взяла участь у роботі Міжнародного молодіжного табору - 2011, який проходив в Петах-Тікві.

м. Гірін КНР

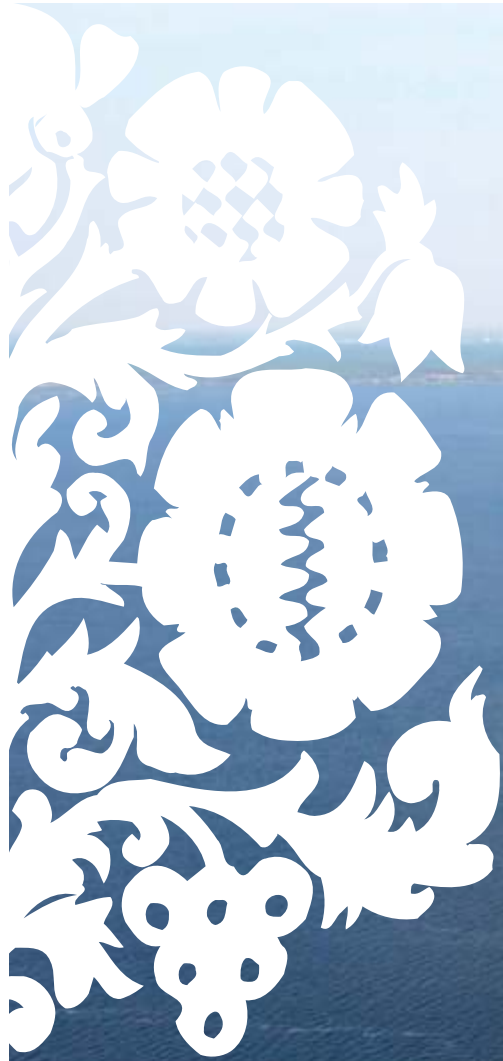

16 листопада 1995 року підписано угоду про поріднення міст Черкаси і Гірін, Китайська Народна Республіка.

Район Ванчжоу КНР

2003 року у Черкасах підписана угода про споріднення району Ванчжоу, Китайська Народна Республіка і міста Черкаси. У 2011 році Черкаси презентували свій проект ландшафтного дизайну на VIII міжнародній виставці садівництва «Чунцін ЕХРО».

Запрошуємо до Черкас!

Комплексна оцінка передумов і обмежень, в сукупності з існуючою виробничою базою, дає можливість визначити пріоритетні напрямки розвитку економіки Черкас на перспективу та фактори, за допомогою яких можливий подальший значний розвиток міста:

подальший розвиток промисловості, транспорту, високотехнологічних та наукоємних виробництв та підприємств малого та середнього бізнесу;

розвиток інноваційної діяльності у пріоритетних галузях господарського комплексу, залучення іноземних інвестицій, створення системи місцевих пільг для інвесторів;

створення в місті технопарків та бізнес-інкубаторів на базі існуючих підприємств, наукових та учбових закладів;

розвиток сфери туризму, стимулювання розвитку туристичної інфраструктури, створення етнічних центрів, великих туристичних комплексів, розвиненої туристичної інфраструктури;

переорієнтація частини виробництв на задоволення потреб населення міста та туристів, розвиток галузей, що надають послуги.

*Департамент економіки
та розвитку
Черкаської міської ради*

Вул. Б. Вишневецького, 36,
м. Черкаси, Україна. 18000

Тел./Факс: +38 0472-33-19-80
E-mail: depec@ukr.net

<http://chmr.gov.ua>

